

INFORMÁCIE

Východiská a výzvy pre sociálnu politiku v nastávajúcim desaťročí

Na pôde Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave sa 9. 6. 2011 uskutočnila medzinárodná vedecká konferencia *Východiská a výzvy pre sociálnu politiku v nastávajúcim desaťročí*. Konferenciu organizovala Katedra sociálneho rozvoja a práce pod záštitou ministra práce, sociálnych vecí a rodiny SR RNDr. Jozefa Mihála a rektora Ekonomickej univerzity v Bratislave Dr.h.c. prof. Ing. Rudolfa Siváka, PhD. Účastníci konferencie rokovali pod gesciou vedeckého výboru, ktorému predsedal dekan NHF EU v Bratislave prof. Ing. Ján Lisý, PhD. Členstvo vo výbore prijali univ. prof. Dr. Joachim Becker (Wirtschaftsuniversität Wien), univ. prof. i. R. Dipl. Ing. Dr. Mikuláš Luptáčik (vedúci Katedry hospodárskej politiky NHF EU v Bratislave), assoc. prof. György Boda (Corvinus university, Budapešť), Lehel Andrásné (OFA-Network, Budapešť), prof. Ing. Jaromír Gottwald, CSc. (prorektor pre rozvoj a sociálne vzťahy, VŠB-TU Ostrava), prof. Ing. Vojtěch Krebs, CSc. (Vysoká škola ekonomická, Praha), Mgr. Nadežda Šebová (generálna riaditeľka sekcie sociálnej a rodinnej politiky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR), MUDr. Ivan Juráš (generálny riaditeľ Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR), doc. PhDr. Kvetoslava Repková, CSc. (riaditeľka Inštitútu pre výskum práce a rodiny, Bratislava), hosťujúci profesor Ing. Peter Staněk, CSc. (Ekonomický ústav SAV, Bratislava), Ing. Géza Mihály, CSc. (riaditeľ spoločnosti Trexima Bratislava, spol. s r.o.) a prof. Ing. Eva Rievajová, PhD. (vedúca Katedry sociálneho rozvoja a práce NHF EU v Bratislave).

Široký rozmer základných východísk a kľúčových výziev, ktoré stoja pred sociálnou politikou v nastávajúcim desaťročí, bol formulovaný v rámci šiestich tém, ktorými boli výzvy pre kvalitu života a sociálnu kvalitu v 21. storočí; možnosti a limity hospodárskej a sociálnej politiky; znalostná ekonomika a jej makroekonomické súvislosti; sociálna kohézia v podmienkach aktuálneho ekonomického a sociálneho vývoja; nové trendy na globálnom a regionálnych trhoch práce a progresívne trendy v manažmente ľudských zdrojov. Plenárne rokovanie otvorilo niektoré zásadné otázky, ktoré sú významné pre nastoľovanie vedeckých problémov súčasnej aj budúcej sociálnej politiky. Medzi tieto otázky patria väzby sociálnej politiky k vývoju sociálneho štátu smerujúceho k modernizácii alebo odbúravaniu, k spoločenskej zodpovednosti a sociálnej ochrane ovplyvňujúcej rast kvality života. Druhou otázkou bol ekonomický kontext sociálnej politiky, najmä konkurencieschopnosť a znalostná ekonomika a treťou otázkou zasa súbor problémov spojených

s trhom práce – perspektívy svetového trhu práce pod vplyvom globálnej krízy, jej dosah na slovenský trh práce a možnosti jeho oživenia.

Pracovné rokovania boli zamerané na dva komplexné tematické okruhy, akými sú sociálna politika a znalostná ekonomika a trh práce. Sekcia *Možnosti a limity pre sociálnu politiku* poskytla účastníkom konferencie priestor na analyzovanie zásadných otázok prierezovo vymedzujúcich možný budúci vývoj sociálnej politiky. Príspevky a diskusia priblížili významné prístupy a riešenia v kontexte SR, ČR a EÚ v oblasti vývoja sociálneho štátu, sociálnej ochrany a dôchodkových systémov, sociálnej ekonomiky, kvality života, rodovej rovnosti, chudoby, sociálnej práce, zdravia a zdravotníckych systémov, bytovej a rodinnej politiky. Pre vývoj sociálnej politiky je dôležitá aj vzájomná väzba s hospodárskou politikou, pričom sa okrem otázok ich etického kontextu zvýraznila úloha čerpania štrukturálnych fondov, vývoj cenovej hladiny a regionálnych obchodných dohôd. Výsledky z rokovaní sekcie venovanej sociálnej politike boli zahrnuté do nasledujúcich prijatých záverov. Na základe vystúpení účastníkov je možné konštatovať, že v nastávajúcim desaťročí stoja pred sociálnou politikou nové výzvy, na ktoré je potrebné včas reagovať. Hľadajú sa odpovede na smerovanie sociálneho štátu, čo zásadne ovplyvní konkrétnu podobu sociálnej politiky. Je žiaduce, aby hospodárska a sociálna politika boli konzistentné a prispeli k rastu kvality života občanov. Vzniknuté a prehlbujúce sa sociálne nerovnosti nerieši tradičný trhový model a jednou z reakcií na ich nárast je sociálna ekonómia. Otvorenou otázkou naďalej zostáva finančné zabezpečenie občanov v starobe, čo nachádza odraz v hľadaní prístupov k reformovaniu dôchodkových systémov v jednotlivých krajinách.

Druhá sekcia *Znalostná ekonomika a výzvy pre trh práce* prispela k rozšíreniu poznania niektorých najvýznamnejších súvisiacich problémov nielen z celosvetového a európskeho hľadiska, ale aj ich vývoja v konkrétnych podmienkach SR a ČR. Rokovanie poukázalo najmä na makroekonomické súvislosti formovania znalostnej ekonomiky, dimenzie zmien v manažmente ľudských zdrojov, trh práce, zamestnanosť a nezamestnanosť, riešenia, ktoré prináša flexibilita a vplyv vzdelávania a odbornej prípravy.

Na záver pracovného rokovania zúčastnení prijali nasledujúce závery. Miera zamestnanosti, ktorú si stanovila vláda SR v PVV, považujú za ambicióznou. Neočakáva sa rast spotrebiteľského dopytu a výrazný rast zamestnanosti. Odporúča sa prepracovať školský

system v súlade s požiadavkami praxe a inovačnými procesmi. Výsledky projektu Národnej sústavy povolání je potrebné využiť v prepojení na vzdelávací systém a prax. Napriek hospodárskej kríze rastie samozamestnanie. V čase hospodárskej krízy dochádzalo zo strany vlády k rozdielnym podporným opatreniam. Napriek úsporným opatreniam nebolo možné udržať relatívne vysokú zamestnanosť.

Príspevky účastníkov medzinárodnej vedeckej konferencie umožnili pripraviť recenzovaný zborník abstraktov a elektronický recenzovaný zborník príspevkov.

Iveta Dudová